

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Cursus Theologicus

Gormaz, Juan Bautista

Augustae Vindelicorum, 1707

Sect. 1. De Essentia, & Proprietatibus Prædestinationis,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81950](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81950)

DISPUTATIO XVI.

DE PRÆDESTINATIONE SANCTORUM.

904. PRÆcipua providentiæ species est prædestinatio, ut ait D. Thomas *Pr. Part. quest. 23. art. 2. in Corp.* Unde concretè, & adæquatè sumpta includit actus intellectûs, & voluntatis. Prædestinatio, etsi aliquando sumatur pro quocunque decreto efficaci, quo Deus aliquid vult, quo in sensu dicitur objectum illud prædestinare: at in præsentia solum sumitur in sensu allato n. 840. Reprobatio verò alia est positiva, alia negativa, de quibus disputatione sequenti. Positiva sumitur pro præscientia, & decreto efficaci inflicti pœnæ propter delicta: negativa verò pro negatione efficacis auxilii, & subtractione majoris luminis; quod Deus dare non tenetur ex dictis n. 902. Unde, & prædestinatus, & reprobis possunt absolurè, sive potentia antecedente salvari, & non salvari, cum uterque habeat providentiam sufficientiæ præviæ ad prædestinationem, & reprobationem positivam, licet non sint liberi reduplicativè, nimirum potentia subsequente jam opera bona finalia, vel peccaminosa, sive decreta efficacia posterioritate naturæ ad ea subsecuta. Definitio prædestinationis, quam Theologi tradunt cum Augustino, ea est, quam dedimus num. 834. Eamque habet Magister sententiarum distinctione 40. Ubi apponit hanc definitionem reprobationis collectam ex Augustino *lib. de Prædest. Sanctorum cap. 1. Præscientia iniquitatis quorundam, & præparatio damnationis eorundem.* Unde singulariter vocantur præsciti. Ubi nomine præscientia intelligit præscientiam communiter sumptam, quæ supponit futuritionem rei absolutam. Aliter illa non esset reprobatio positiva, sed negativa, sed de his latè disputatione 17.

SECTIO I.

De Essentia, & Proprietatibus Prædestinationis.

905. ASsero 1. Fide certa est existentia prædestinationis. Probatum ex 8. ad Rom. *Quos præscivit, & prædestinavit conformes fieri imaginis filii sui.* Actor. 13. *Quotquot prædestinati erant ad vitam æternam.* Exinde S. Prosper prædestinationis fides multa scripturarum auctoritate munita; ergo &c. Confirmat. Ratione. De Fide est, aliquos de facto salvari: atqui non salvantur, nisi prædestinati: idest efficaciter præordinati ad gloriam per media efficaciam gratiæ; nullus quippe salvatur sola providentia generali communi reprobis, sed insuper gubernatur, & dirigitur à providentia specialiter benevola per media efficaciam gratiæ; ut latè traditur in Tractatu de Gratiâ; ergo &c. Exinde duplex saltem distinguenda est prædestinatio, altera ordinaria, quæ eligit, & destinat

creaturam rationalem ad commune bonum omnibus, qui salvantur, propositum: altera verò extraordinaria, quæ destinat, & eligit ad bonum supernum singularissimum. Subjectum prædestinationis ordinariæ est creatura rationalis tum humana, tum angelica, quæ per filiationem adoptivam admittitur ad hæreditatis divinæ possessionem. Subjectum verò prædestinationis extraordinariæ est Christus quæ homo, sive Christi humanitas, per unionem hypostaticam habens jus ad possessionem hæreditatis ex vi filiationis propriæ, ut n. 840.

906. ASsero 2. Prædestinatio concretè, & adæquatè sumpta includit actus intellectûs, & voluntatis: Ita nimirum, ut ex parte intellectûs includat præscientiam donorum gratiæ, quibus rationalis creatura prævidetur perducenda ad finem suum, si conferantur: ex parte verò voluntatis includit propositum efficaciam ea conferendi. Probatum ex scripturis citatis num. 834. in quibus prædestinatio describitur per eos actus intellectûs, & voluntatis; quod ibi clarè explicat Augustinus. Ratio autem est, quia prædestinatio stat in præscientia, & præparatione beneficiorum Dei, quibus certissimè liberantur, quicumque liberantur. Sed iste conceptus includit ultra præscientiam assignatam ex parte intellectûs, propositum ex parte voluntatis ea media conferendi, ut per se patet; ergo &c. Conf. ex Augustino, Prospero, & Fulgentio citatis num. 663. Ubi docent, præscientiam posse esse sine prædestinatione: Prædestinationem verò non posse esse sine præscientia: quod etiam docet D. Thomas *in cap. 8. Ep. ad Rom. Lect. 6.* dicens: *Præscientia importat solam notitiam futurorum: sed prædestinatio importat causalitatem quandam respectu eorum, & ideo Deus habet præscientiam etiam de peccatis: sed prædestinatio est de bonis salutaribus;* ergo ultra præscientiam requiritur ex parte voluntatis volitio efficaciam, sive propositum conferendi media prævisa efficaciam.

907. ASsero 3. Non possunt impleri munera divinæ prædestinationis per solam scientiam simplicis intelligentiæ: sed ulterius requiritur indispensabiliter scientia media. Probatum facile: Prædestinatio constituitur ex providentia efficaci morali: atqui providentia moralis efficaciam includit indispensabiliter scientiam mediâ, ut constat à num. 855. ergo &c. Conf. Si posset dari prædestinatio absque scientia mediâ, esset ratione decreti efficaciam inimpedibilis præviæ ad scientiam mediâ: sed tale decretum repugnat, ut constat à n. 856. ergo &c. Quinimo, licet non repugnaret tale decretum, adhuc in sententia eorum Recentiorum illud admittentium, requireretur scientia mediâ ad conferendum principia, quæ vocant proximâ; & immediatè indifferentia, atque efficaciam.

etenim ipsi adversarii, quibuscum agimus, docent, principia proximè immediata, & efficacia non posse absque scientia à Deo cognosci; ergo &c. Vide num. sequenti.

908.

Affero 4. Decretum efficax conferendi gloriam purè ut coronam meritum ante scientiam mediam elicitem omnino repugnat: secus autem post scientiæ mediæ præluentiam. Probat. Tale decretum esset impossibile cum libertate, ut constat à n. 864. si eliceretur ante præluentiam scientiæ mediæ: atqui prædestinatio, de qua loquimur, relinquit intactam creaturæ libertatem; ergo &c. Conf. Antequam Deus ullum decretum exercitè eliciat, præluet jam in ipso scientiam mediam; etenim antequam sit verum, quòd posita hac hypothesis Deus decerneret, erat jam verum, quòd si poneretur hæc hypothesis, Deus decerneret: ac proinde ante elicientiam exercitam decreti jam adest in Deo scientia media, ut latè constat à n. 225. Rursus decretum constitutum libertatis ad utrumque nequit esse connexum cum scientia media, aut cum alterutro libertatis extremo, ut constat à n. 853. & 871. Sed debet esse indifferens cum exclusionem impedimentorum ex num. 892. Si verò subsequatur scientiam mediam, potest esse connexum cum altero libertatis extremo absque ullo dispendio libertatis, ut constat à num. 864. ergo &c.

909.

Dixi in Assertionem. Conferendi Gloriam purè ut coronam meritum; quia si illud decretum velit gloriam purè ut coronam meritum ante præluentiam scientiæ mediæ, erit implicatorium in terminis; cum gloria danda ut corona meritum requirat merita: ac proinde libertatem ad ea ponenda, vel non ponenda. Atqui prævio illo decreto non maneret liberas ad ea merita ponenda, vel non ponenda; sed ad summum ad circumstantias meritum non præfinitas, ut constat n. 865. ergo &c. Si verò tale decretum non decernat determinatè gloriam ut coronam, sed disjunctivè decernat gloriam dandam, vel independentè à meritis, si creatura per scientiam mediam non prævideatur bene operatura; vel dependentè ab illis, si rectè operata per scientiam mediam prævideatur: ita ut habeat istum modum tendendi: decerno efficaciter Petro gloriam propter bonum opus A, vel solum, vel etiam cum illo propter merita, si merita Petrus habere inveniantur. Docent aliqui Recentiores, hoc decretum necessitare quidem Petrum ad opus bonum A, libertatem verò ad alia opera meritoria non impedire; quia non infert inevitabiliter merita, sed gloriam propter merita ex suppositione, quòd in Petro inveniantur; ergo illud decretum non esset impossibile cum gloria danda ut corona, unde docent de conceptu præmii non esse distinguere merentem à non merente, sed solum esse distinctivum, licet per accidens aliquando non distinguat: quemadmodum non distinguebat operarios ab

operariis herus denarii diurni Matth. 20. Hæc sententia ex titulo libertatis creatæ nullum affert inconveniens: attamen affert, & quidem magnum ex titulo divini Domini, ratione cuius Deus non potest practicè creaturam rationalem producere absque præluentia scientiæ mediæ proponentis plures operationes tum bonas, tum malas conditionatè futuras, si hæc, vel illa compingentia conferantur, ut latè constat à n. 642. Ac proinde ex hoc titulo implicatorium est tale decretum. Ex dictis

Fit 1. De Lege ordinaria neminem salvari sine prædestinatione formali. Ratio est, quia ita docent Scriptura, Concilia, & PP. requirentes præordinationem ad vitam æternam respectu eorum, qui in hac providentia salutem obtinent: ac proinde requirunt ex lege Dei prædestinationem formalem: sic ad Ephes. 1. *Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus sancti, & immaculati in conspectu ejus in charitate. Qui prædestinavit nos in adoptionem filiorum per Jesum Christum in ipsum secundum propositum voluntatis sue.* Ex quo testimonio infert Augustinus cap. 19. de *Prædestinatione Sanctorum*, eam electionem non fuisse ex meritis, seu post meritum prævisionem; sed omnino gratuitam subjectivè: Sic enim ait *Cum dicat Apostolus: non quia futuros talis nos esse præscivit, sed ut essemus tales per ipsam electionem gratia sue.* Et ad Roman. 8. *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, qui secundum propositum vocati sunt sancti.* Ex quibus verbis colligitur circa omnes, qui salutem obtinent, præcedere in Deo ordinationem, & propositum formale conferendi ea media, quibus certissimè salutem obtineant, ac proinde esse formaliter prædestinatos.

Fit 2. Si nomine Prædestinationis intelligatur decretum efficax executivum gloriæ, eamque conferens necessarium esse in hoc sensu prædestinationem, ut quis salutem obtineat. Ratio est, quia implicat aliquem salvari per merita, & quòd gloria conferatur ut præmium, & corona meritum, quia Deus habeat decretum efficax conferendi gloriam; ergo. Si prædestinatio sumatur pro tali decreto, ut aliquando sumi solet, nequit aliquis salvari, quin prædestinetur. Consequentia tenet, & antecedens patet; quia quando effectus à solo Deo ponendus est, qualis est gloria, nequit poni à parte rei, nisi applicetur omnipotentia ad effectum à solo Deo ponendum, nisi per decretum efficax, quo determinetur omnipotentia; ergo nequit conferri gloria ut præmium meritum, sine decreto executivo, & efficaci dandi gloriam.

Fit 3. Prædestinationem formalem rigorosè sumptam includentem volitionem efficacem conferendi a xia ex motivo efficacitæ, seu quia conjungenda cum consensu finali, & consequentem gloriam, non esse indispensabiliter necessariam, ut aliquis per merita salvetur: esse

verò necessariam prædestinationem materialem sumptam pro voluntate conferendi auxilia, cum quibus voluntas cooperatur bonum finale, & quæ saltem ab operatione bona efficacè effectivè reddatur. Si verò prædestinatio materialis in sensu magis rigoroso sumatur, ut solet, pro aggregato ex decreto primario indifferente collativo auxilii, & ex scientia media consensûs finalis, non est per se requisita tanquam principium per se, ut quis salutem obtineat. Ratio ex dictis facilis est; quia ut quis salutem obtineat, solum requiritur per se id, cum quo creatura est potens rectè finaliter operari, & operatur. Sed ut creatura ita sit potens operari, ut operetur, non requiritur scientia media, sed satis est id, quod se tenet ex parte hypothese scientiæ mediæ. Ita, ut si per impossibile maneret ea hypothesis, & impossibilis esset scientia mediæ, creatura haberet, quidquid requiritur ad operandum; & absque repugnantia ulla poterat ponere operationem ex dictis à n. 858. ergo &c.

913. Quapropter ad evitandum scientiæ mediæ abusum, & libertatis naturam rectè penetrandam, scire quàm maximè oportet, quid sit principium per se, quid principium per accidens. Principium per se ex secundo physico-rum est illud, quod non supponit, neque per modum hypothese, neque per modum eventûs prioritate naturæ effectum adæquatè causatum; atque adeo exigitur ab effectu, ut hic & nunc causans: v. g. Si duo ignes conjungantur ad eundem calorem per eandem actionem producendum, ambo sunt causa per se caloris; nullus enim ignis ut causans supponit prioritate naturæ calorem aliunde cum sua actione adæquatè causatum, neque per modum hypothese, neque per modum eventûs; licet enim unus ignis superabundet ad producendum calorem: at tamen hic & nunc calor utrumque exigit ut causantem, utpote non habens alia principia, a quibus sufficienter cum sua actione causetur; quare Deus in hoc casu habet decretum non concurrendi ad calorem, nisi per actionem ab utroque igne physicè procedentem, & consequenter connexam cum utroque; omnis quippe actio essentialiter connectitur cum suo principio physico, cum sit ejus modus, & determinatio.

914. Principium verò per accidens est, quod vel per modum hypothese, vel per modum eventûs supponit effectum prioritate naturæ per suam actionem sufficienter, & adæquatè causatum. v. g. Si Deus videns calorem adæquatè cum sua actione causatum ab igne A, elevarer ignem B. ut per actionem distinctam, & secundariam eundem calorem produceret, tunc quidem ignis B. esset causa per accidens; quia hic & nunc non exigeretur ut causans à calore, cum antecederet, & independenter ab igne B. prioritate naturæ videretur sufficienter, & adæquatè causatus. Quapropter non est idem principium per accidens, & principium su-

perabundans. Licet enim omne principium per accidens sit superabundans, at non omne principium superabundans est per accidens. Sicuti, licet omnis homo sit animal: at omne animal non est homo. Quare si voluntati sufficienter instructæ per decretum, & auxilium indifferens Deus adderet prædeterminationem, aut principium aliud cum alterutro libertatis extremo connexam, ut per eandem actionem cum auxilio indifferenti consensum, eliceret, tunc prætorio, licet superabundans, esset principium per se; cum non supponeret neque per modum hypothese, neque per modum eventûs prioritate naturæ consensum per suam actionem adæquatè causatum: quin imò Deus tunc haberet decretum, quo nolle concurrere ad consensum, nisi per actionem aequè essentialiter pendentem à principio superaddito. Atque adeo consensus hic & nunc ad sui primariam existentiam exigeret principium illud ut causans.

915. Si verò Deus prævidens jam per modum hypothese consensum aliunde adæquatè causandum cum auxilio, & speciali applicatione omnipotentia, decerneret superaddere præmotionem, aut principium aliud cum alterutro libertatis extremo connexam, ut per actionem distinctam, & secundariam eundem consensum produceret, tunc præmotio esset principium per accidens, & non læderet libertatem. Si autem una actio non apponeretur ex suppositione, quæ esset prior naturæ ad alteram, utraque esset in eodem signo naturæ; atque adeo utraque esset principium per se: v. g. casu, quo duo ignes divinitus per duas actiones totales eundem calorem primò producerent, tunc neuter ignis esset causa per accidens caloris, sed uterque esset causa per se, cum nullus ex illis supponeret prioritate naturæ calorem adæquatè causatum: licet enim calor exigit solum ignem cum sua actione totali, ita, ut dempro alio cum sua actione totali, maneret ille ignis sufficienter produciens: at hic & nunc in casu præsupposito non minus exigeret calor unum, quàm alterum; utrumque quippe, saltem vagè exigeret ut causantem, ita, ut exigentiæ effectûs non satis fieret potius per unum, quàm alterum. Exinde

916. Fit 4. Duplex etiam dari principium remotum: alterum quidem per se, alterum verò per accidens. Principium remotum per se est illud, quod per primam actionem causat causam immediatam non supponendo illam neque per modum hypothese, neque per modum eventûs prioritate naturæ adæquatè causatam, vel inductam. Principium remotum per accidens est illud, quod causat causam immediatam, ex suppositione, quod sit prioritate naturæ causata, vel inducta sufficienter ab alio principio: v. g. Ignis A à solo Deo primò productus est causa immediata per se ignis B. quem primò producit. Si autem Deus elevarer ignem C. ut per secundam actionem reproducat ignem A, & pri-

primam actionem, qua fuit à solo Deo productus, in hoc casu ignis C, erit causa remota per accidens ignis B. Exinde decretum dependens à scientia media, quo Deus vult dare principia ut prævisa ex parte hypothesis, est decretum, quo Deus vult dare causas per se per suam actionem adæquatè causantes prioritate naturæ, quibus voluntas non evitat effectum, quem poterat evitare. Unde Deus conferens eas causas confert evitabilitatem: atque adeò tale decretum secundarium est principium remotum per accidens talis hypothesis, & compossibile cum libertate; solum enim obligat Deum ad ponendum in statu absoluto causas proximas, & immediatas, ex quibus prævisus est per scientiam mediam exiturus potius consensus, quam dissensus ex unica determinatione voluntatis. Quare tale decretum non influit immediatè, sed remotè, & mediatè in consensum; solum enim vult consensum fieri per omnes causas immediatas, & proximas illius, & quidem unicè. Qua de causa Eximius Doctor in omnibus suis disputationibus, tam assidue insistit in eo, quòd prædefinitio à scientia media dependens, & illativa libertatis, non est executiva, neque immediatè applicativa omnipotentia ad consensum: sed purè intentiva volens illum causari medio decreto indifferente applicativo omnipotentia, quod inducit, ut jam conjungendum ex libito voluntatis cum consensu.

917. Tale quippe decretum non est principium remotum per se, sed per accidens; quatenus per accidens inducit, & imperat principia immediata, & proxima consensu, non enim inducit illa nisi ex suppositione, quòd prævideantur per scientiam mediam in statu conditionato sufficientia ad causandum absolute, si ponantur, ut prævideantur dependentia à directione scientia simplicis intelligentia: licet enim decretum directum à scientia media imperet existentiam decreti indifferens collativi auxilii, & applicativi omnipotentia, solum imperat per accidens; quia sine ulla necessitate ex parte consensu, aut ex parte Dei ut providentis universalis imperat reflexè decretum indifferens propter motivum efficaciam; tale namque imperium reflexum habetur ex titulo specialis benevolentia, quam providens exercet; qui quidem titulus posterior est natura titulo universalis providentis: ita ut vera sit hæc causalis: ideo Deus imperat hoc decretum indifferens; quia videtur à scientia media conditionatè existens adæquatè per se ipsum, & conjungendum ex libito voluntatis cum consensu: nec valet e contra: ideo existit decretum indifferens, & conjungitur cum consensu, quia imperatur à decreto directo à scientia media. Unde in statu absoluto pro priori naturæ intelligitur decretum indifferens per se ipsum procedens à voluntate DEI, & conjunctum cum consensu præcisim ab imperio reflexo decreti directi à scientia media. Exinde

Fit 5. Duplicem distinguendam esse determinationem, & quasi actionem, qua voluntas Dei determinatur ad decretum indifferens, & collativum auxilii. Prima est decretum indifferens, quod est determinatio, seu quasi fluxus (etenim in prædicatis absolutis non datur actio ad intra) sui ipsius, per quam sufficienter, & adæquatè procedit à voluntate instructa scientia simplicis intelligentia præcisim ab omni scientia media, & pro priori naturæ ad illam; quare decretum illud est intrinsecè, & immediatè liberum. Secunda est ea determinatio consistens in decreto reflexo imperante, & inducente decretum indifferens ex motivo efficaciam: & hæc secunda determinatio est per accidens, & ex suppositione, quòd sufficiat prima determinatio, si ponatur. Quod explicatur exemplo ignis. Si enim Deus providens ignem A adæquatè, & sufficienter caularum calorem per actionem A, decerneret, quòd ignis B. reproduceret actionem A per se ipsam adæquatè, & sufficienter procedentem ab igne A, & producentem calorem: & ex hac prævisione addatur actio B. reproducens primam actionem A; tunc actio B. absque dubio erit secundaria, & per accidens, licet producat primam actionem A. Pariter in casu nostro: decretum directum à scientia media, inducit primam determinationem, qua decretum indifferens procedit à divina voluntate per se ipsum. Inde decretum imperans est secunda determinatio, & per accidens. Quare sicut ignis A esset prior, & posterior igne B. in diverso genere causæ; adeoque prior, & posterior seipso in diverso genere; ita etiam & decretum indifferens respectu decreti secundarii imperantis. Ex qua doctrina bene penetrata descendunt omnia principia, quæ assumit Suarez ad conciliandas prædefinitiones efficaces cum libertate, ut latè patebit in tractatu de Gratia.

SECTIO II.

Solvuntur opposita.

Objic. 1. Contra primam Assert. Si daretur prædestinatio in Deo, qua eligeret eos, qui salvantur, esset prædestinatis magna occasio incuria, & reprobis occasio desperationis; ergo non datur. Probat. ant. Nam quisque posset ita ratiocinari: vel sum electus, vel non. Si primum, ergo quomodocumque vivam, salvabor. Si secundum, ergo mihi nihil proderit laborare pro obtinenda salute, cum certum sit, me illam non assecuturum; ergo &c. Sic arguunt plures hæretici. Resp. 1. Neg. ant. ad probationem dist. ant. apud se ratiocinari, vel sum electus, vel non, ita ut sit electus, qui facit merita finalia conc. qui non facit, neg. ant. & consèq. Nam si scio neminem electum esse ad gloriam, nisi qui faciat merita, quibus obtinebit gloriam, hæc notitia non impedit, sed potius promovet ad eligenda merita, quibus certam nostram vocationem,